

Capital Dergisi Bankacılar Zirvesi

**Hüseyin Aydın
Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye Bankalar Birliği**

**20 Ekim 2017
İstanbul**

“Ekonomide ve bankacılıkta son gelişmeler, 2018’e ilişkin beklentiler”

Zor dönemlerde, Türkiye geleneksel modellere sığmıyor

1. Uluslararası kuruluşlar ve derecelendirme şirketleri hem yanıldı hem de yatırımcıları yanılttı.
2. Büyüme yavaş olur, olsa olsa yüzde 2, en fazla 3 olur dendi; büyüme yüzde 5’i geçecek. Uluslararası Para Fonu (IMF) dahil, bir çok kuruluş büyüme beklentilerini yukarı revize etti.
3. Şirketler bankalara borçlarını ödeyemez, sorunlu krediler artar, özkaynaklar azalır, zararlar büyür ve bankalar kredi veremez dendi; ödeme sistemi tıkr tıkr çalışıyor, krediler artmaya devam ediyor.
4. Olağanüstü durumların kendine özgü kuralları ve çözüm yolları vardır. Zor zamanlarda büyümenin desteklenmesi yönünde çok güçlü reflekslerimiz oldu. Türkiye beklenmedik durum yönetiminde tecrübesini kullandı.
5. Dış şokları olduğu gibi iç şokları da çok başarılı yönettik. Bunu yaparken piyasa kuralları içinde kaldık. Teminatlı kredilerimiz için dahi Merkez Bankası kaynaklarına başvurmadık. Ekonomi politikasındaki esneklikleri iyi kullandık. İletişimde ve işbirliğinde başarılı bir yaklaşım gösterdik.
6. Zor dönemlerde alınan kararları ben/sen/o demeden ülke menfaatlerini gözeterek değerlendiriyor ve uyguluyoruz.

Büyümenin hızlanması önemli, sürdürmek daha da önemli

7. Ekonominin çarkları dönüyor, reel sektör ve bankacılık sektörü arasındaki ilişkiler sağlıklı bir şekilde sürüyor. Büyümenin sürdürülmesi konusunda aynı hassasiyetle çalışmalıyız. Büyümenin sürdürülebilirliği, kredi kalitesinin yüksek olması açısından da çok önemli bir husus.
8. Yatırımların hızlanmasında ve sürdürülmesinde faiz oranının düşük olması yanında iç ve dış talep, girdi maliyetleri, öngörülebilirlik, rekabet gücü, korumacılık, karlılık gibi etkenler de önemlidir ve birlikte değerlendirmelidir.

9. Yakın geçmişte çok daha yüksek reel faiz oranlarında yatırımların daha hızlı büyüebildiğini görüyoruz. Bugün reel faiz oranı daha düşük olduğu halde yatırımların büyümesi daha yavaş.

10. Faiz oranının düşmesini biz de istiyoruz, çalışıyoruz. Aracılık maliyetlerinin düşürülmesi de dahil, çok entegre bir çalışmaya ihtiyaç var. Bankacılık sektörü, yüksek faiz ortamını değil, düşük faiz ortamını tercih eder.

11. Konjonktürden gelen sorunları aşabilecek kaynaklarımız ve birikimimiz var.

12. Tasarrufların artması ve enflasyonun düşmesi gibi daha köklü sorunların çözümü için büyümenin sürdürülmesi ve istihdam artışı kilit role sahiptir.

Bankalar ve reel sektör olarak sağlıklı bir çalışma içindeyiz

13. Krediler kısa sürede hızlı bir ivme kazandı. 2016 sonunda yıllık yüzde 10'dan 2017 Eylül'ünde yüzde 20'ye geldik. Dünyada kredi büyüme hızı en yüksek ülkeler arasında ilk sıralardayız.

14. Kredilerin mevcut seyri yüzde 5 düzeyindeki büyüme hedefini destekleyecek düzeydedir.

15. Bankacılık sektörü olarak mevduat, özkaynak, dış kaynak tüm kaynaklarımızı ekonominin finansmanına sunduk.

16. Reel sektörümüzü, bireylerimizi kredisiz bırakmadık, bırakmayız da.

17. Bankacılık sektörü önümüzdeki dönemlerde de kredi artışını sürdürecektir. Özkaynak yeterliliğine sahiptir. Aktif kalitemiz iyidir, hamdolsun karlılığımızda fena değil.

18. Karı, özkaynağımızın güçlenmesini, kredi verme kabiliyetimizi sürdürmemizi sağladığı için önemsiyoruz. Kar edemeyen ve özkaynaklarını güçlendiremeyen bankacılık sektörü kredi veremez hale gelir.

19. Beklenmedik olumsuz gelişmelerin yönetilmesinde bankacılık sektörünün en önemli aracı özkaynaklarıdır.

20. Özkaynakların güçlendirilmesine çaba göstermeye devam edeceğiz. Atılan her adımın ve alınan her kararın özkaynaklara olan etkisini çok dikkatli değerlendiriyoruz ve değerlendirilmesini talep ediyoruz. Çünkü özkaynaklardaki 1 TL artış kredilerde 8 TL artış demektir.

21. Gerek bankalar gerekse kredi kullananlar çok iyi niyetli bir işbirliği içindeyiz. Her kesim elinden gelenin fazlasını yapmaya gayret ediyor. Büyümenin sürdürülmesinin herkesin ortak menfaatine olduğu bilinci ve sorumluluğu ile hareket ediyoruz. Sektörler arasındaki işbirliğini daha da güçlü hale getirmeye çalışıyoruz.

22. Bankalar ek likidite bulmak için reel sektörden daha yüksek teminatlar veriyorlar. Bu hem Merkez Bankamızdan hem dışarıdan yabancı para kaynak temininde böyle.

23. Turizm sektöründe çok iyi bir işbirliği oldu. Turizmde toparlanma gayet hızlı, daha da iyi olacak.

24. Şirketler kesiminde bilanço dışındaki varlıkların bilanço içine gelmesi lazım. Şimdi değilse ne zaman? Şirketler, bilançolarını güçlendirmeli.

Daha fazla kredi için daha fazla kaynak

25. Sektörümüzün sağlıklı çalışması ve güçlü olması için TL kaynaklarımızın büyümesi büyük önem arz etmektedir. TL'ye olan güveni korumak ve artırmak zorundayız. Güçlü TL, enflasyonun düşmesi için de önemlidir. Bu sayede pek çok sorunumuzu daha kolay çözebiliriz.

26. Finansal piyasanın bir parçasıyız, piyasalar sıkarken biz çok fazla gevşeyemeyiz. İzlenen ekonomi politikası ile uyumlu, iş planları yapmak zorundayız.

27. Hem içeride hem dışarıda kaynak bulmanın gayreti içindeyiz. İhracatçılarımız nasıl ki mal ve hizmet satmak için karış karış dünyayı dolaşıyorsa biz de kaynak bulmak için dolaşıyoruz. Çabalarımız olumlu, hamdolsun buluyoruz. Hem Hazine'miz hem de bankacılık sektörü olarak biz, bu yıl itfamızın üzerinde kaynak temininde zorlanmadık. Buna küresel piyasalar da yardım etti tabi ki.

28. Kaynak var, ancak kıymetli. Finansal matematiğin tutmadığı işin finansmanında olamayız.

Büyüme 2018 yılında da sürecek

29. Mevcut durumda piyasalarda risk ve getiri dengeli bir seyir izliyor. Beklentilerimiz ve öngörülerimiz olumlu yönde seyrediyor.

30. Enflasyona ilişkin beklentilerdeki iyileşme, geleceğe ilişkin öngörüler ve risk primini olumlu yönde etkilediği oranda TL'ye olan talep artacak ve faizler üzerindeki baskı azalacaktır.

31. Küresel gelişmeler açısından 2018 yılını belirsizliklerin daha az ve risklerin daha düşük olduğu bir yıl olarak görüyoruz.

32. Dünya ekonomisinde büyüme hızlandıkça ve uluslararası ticaret hacmi arttıkça Türkiye daha olumlu etkilenecektir. Bu durum, büyümenin iç talebe dönük bileşenin ihracat pazarlarına kaydırılması demektir.

33. Uzun bir aradan sonra, baştan aldığımız bizi yavaşlatan rüzgarlar, şimdilerde kuyrukta dolaşmaya başladı. Bu durum büyüme hızımızı destekleyecektir.

34. Büyümenin daha da hızlanması için özellikle iç kaynaklarımızın artması gerekir. Tasarruf açığı, ekonomide en önemli yapısal sorunlarımızdan bir tanesidir. Büyüme-kredi denklemini doğru çözmek, kaynak dolayısıyla tasarruf tarafını çözmekle ilişkilidir. Evet, KGF benzeri büyümeyi destekleyici, kredi arzını artıran önlemler çok önemlidir ve işe de yaramıştır. Ancak en az bunun kadar önemli olan bu krediyi dolayısıyla büyümeyi nasıl finanse edeceğimizdir.

35. Piyasalarda kısa dönemli fiyat hareketlerine bakıp aşırı heyecana kapılmamak gerekir. Aşırı heyecan rasyonel kararların alınmasını tehlikeye sokar. Heyecanımızı uzun döneme, yatırım ve üretime odaklamalıyız. Tüccarlar gibi basiretli olmalıyız ama asıl orta-uzun vadede endüstriyel duruşun muhafazasıdır.

36. Türkiye geliştirmekte olan ülkeler arasında net sermaye girişi sürekli olan bir ülkedir. Enflasyonun düşürülmesi, cari açığın azaltılması gibi geliştirilmesi gereken yanlarımız olduğu gibi, düşük borç stoku oranımız, bütçe esnekliklerimiz, yüksek büyüme potansiyelimiz, sağlıklı bankacılık sektörümüz ve genç nüfus yapımız gibi güçlü yanlarımız da vardır. Bunları birlikte değerlendirmek gerekir. Türkiye, 2011'den bu yana cari dengesini diğer GOÜlere nispetle daha iyi yönetmiştir. Bunda petrol fiyatlarının görece düşük seyri de etkili olmuştur tabi. Ülke risk primi, son yıllarda tecrübe edilmiş tüm olumsuzluklara rağmen diğer GOÜlere göre çok daha iyi bir gelişim göstermiştir.

37. Bankacılık sektörü Türkiye ekonomisinin geleceğine yatırım yapmaya ve yatırım yapanlara finansman sağlamaya devam edecektir. Büyümedeki rolümüzü biliyoruz, en iyisini yapmaya çalışıyoruz.

38. Likidite ve sermayemiz olsun, ne “yeri”miz dar deriz ne “yeni”miz.

Önümüzdeki yılın ve yılların ülkemiz ve ekonomimiz için sağlık, huzur, başarı ve büyüme hızı yüksek hayırlı işler getirmesini diliyorum.